

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu și Donos Aliona,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022, în cauza penală în privința lui

Ciorap Sandu xxx, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.06.2021 - 05.11.2021;

Instanța de apel: 24.11.2021 - 22.03.2022;

Instanța de recurs: 03.06.2022 – 04.07.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 noiembrie 2021, Ciorap Sandu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.85 Cod penal s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată partea neexecutată a pedepsei stabilite în baza sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24.07.2020 și i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Ciorap Sandu într-o perioadă nedeterminată de timp, însă până la 18 martie 2021, urmărind scopul deținerii și folosirii documentelor oficiale false, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă și urmărind scopul obținerii unui permis de conducere fals, eliberat pe numele său de către autoritățile competente a României, cunoscând cu certitudine condițiile legale de obținere a unui asemenea act, prestând informații privind datele sale de identitate unor terțe persoane la moment neidentificate de organul de urmărire penală, a intrat în posesia permisului de conducere nr.xxx, categoria „AM”, „B1” și „B”, pretins a fi eliberat la 06 septembrie 2019 de autoritățile competente ale României pe numele lui Ciorap Sandu, născut la 24.12.1997, care conform informației parvenite de la BNC Interpol București/România, s-a stabilit că Ciorap Sandu nu figurează cu permis de conducere emis în România.

Ulterior, Ciorap Sandu, a deținut actul indicat supra până la 18 martie 2021, aproximativ la orele 03:14 min., când, aflându-se la volanul automobilului de model

„Renault Megane”, cu n/î xxx, fiind stopat de către angajații Inspectoratului Național de Patrulare în mun. Chișinău la intersecția str. Vasile Lupu cu str. Constantin Stere, în procesul verificării actelor, a prezentat permisul de conducere nr.xxx, eliberat pe numele său de către autoritățile României.

Potrivit Raportului de constatare tehnic-științifică cu nr.34/12/-R-1227 din 16.04.2021 s-a constatat că blancheta permisului de conducere cu nr. xxx, eliberată de autoritățile României, pe numele lui Ciorap Sandu, la 06.09.2019, în litigiu este confecționată din material polimeric, cu utilizarea tehnicii computerizate de multiplicare cu imprimanta InkJet color - rechizitele blanchetei (plasa de protecție, imaginea foto, textile de tipar, seria și numărul), imprimare Laser (cifrele ce completează rubricile 4a și 4b), nu la întreprinderea specializată în confecționarea blanchetelor de documente de acest tip.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului Ciorap Sandu întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, individualizată prin: „Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false”, adică, complicitate la confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, exprimată prin contribuirea prin indicații și acordarea de mijloace pentru confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.

3. Avocatul Garaba Mihai în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Ciorap Sandu să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 635 unități convenționale.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a invocat următoarele aspecte:

- luând în considerare comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de scopul pedepsei penale în coraport cu personalitatea inculpatului, faptul că ultimul a simțit în decursul întregului proces de examinare a cauzei un sentiment de jenă și rușine pentru fapta comisă, este angajat în câmpul muncii, are o familie din care s-au născut doi copii, se căiește sincer de cele comise, consideră că reeducarea și corectarea acestuia va fi posibilă fără izolare de societate, aplicând-i o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, drept alternativă legală a pedepsei cu închisoare și pedeapsă prevăzută în norma incriminatoare;

- în cele din urmă, față de inculpat urmează totuși a fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în quantum maxim (conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală în coroborare cu art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal);

- în cazul în care față de inculpat va fi aplicată o pedeapsă penală sub formă de amendă, pedeapsa va fi echitabilă, deoarece ea impune persoanei lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, perturbate prin infracțiune;

- luând în considerație prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, limitele de pedeapsă în cazul dat se reduce cu 1/3, inculpatului fiind posibil de stabilit pedeapsa cu amendă în limitele de la 370 la 635 unități convenționale;

- prin urmare, Ciorap Sandu cade nemijlocit sub incidența normelor citate supra, urmând a-i fi aplicată pedeapsa cu amenda în limitele maxime posibile prevăzute de art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal în coraport cu prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, ceea ce constituie 635 unități convenționale, amendă pe care Ciorap Sandu se obligă și este de acord să o achite;

- prima instanță greșit a concluzionat și stabilit lui Ciorap Sandu o pedeapsă cu închisoarea și a cumulat-o cu pedeapsa stabilită anterior de către altă instanță de judecată, ori față de acesta urmează a fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în quantum maxim,

iar pedepsele stabilite anterior urmează a fi executate de sine stătător;

- la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de fond nu a dat o deplină eficiență faptului că, inculpatul a recunoscut vina în cele comise, a semnat și depus cerere privind examinarea cauzei penale în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală, cauza fiind examinată în procedură simplificată, se căiește sincer în cele săvârșite, ceea ce denotă faptul că vinovatul conștientizează pericolul social al faptelor comise precum și urmările acestor fapte; infracțiunea incriminată face parte din categoria celor mai puțin grave (art.16 Cod penal); careva urmări grave pe cauză nu au survenit, chiar și scopul obținerii de către Ciorap Sandu a unui permis de conducere, nu era direcționat spre obținerea unui permis de conducere fals, deci intenția din start nu a fost aceasta; Ciorap Sandu are o vârstă de 24 de ani și intenționează să-și formeze viața, să întemeieze o familie.

3.1. Ulterior, în instanța de apel, apărătorul Mihai Garaba în interesele inculpatului Ciorap Sandu, a depus cerere privind aplicarea Legii nr.234 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, solicitând: admiterea integrală a prezentei cereri, adoptarea unei decizii de încetare a procesului penal pe cauza penală de învinuire a lui Ciorap Sandu, în temeiul art.2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021.

În motivarea cerințelor sale apărătorul a invocat următoarele aspecte:

- în conformitate cu art.275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia;

- conform art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct. 2) - 9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5) Cod de procedură penală precum și în cazurile prevăzute de art.art.53 - 60 Cod penal, instanța, prin sentința motivată, încetează procesul penal;

- din conținutul art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală reiese că, „sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală”, iar din conținutul art.275 pct. 4) Cod de procedură penală reiese că, „urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia”;

- în conformitate cu art.2 alin.(1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021, procesul penal se încetează la faza (de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002 prevede drept pedeapsă principală maximă cu închisoare pe un termen de 7 ani, iar potrivit alin.(2) din aceeași normă, procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei;

- potrivit art.2 alin.(3) al Legii privind amnistia nr.243 din 24 decembrie 2021, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) din aceeași lege, are loc cu acordul scris al persoanei inculpate, adică la caz, cu acordul lui Ciorap Sandu;

- sancțiunea art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la momentul comiterii infracțiunii, prevedea pedeapsă cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani;

- atrage atenția asupra faptului că, conform ordonanței de punere sub învinuire din 31 mai 2021, Ciorap Sandu a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal;

- astfel, Ciorap Sandu este pasibil de liberare de răspundere penală, urmând a-i fi aplicate prevederile art.2 al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021, care prin excelență este retroactivă, deoarece infracțiunea sus nominalizată a fost comisă de către acesta la 18 martie 2021, dată care este anterioară intrării în vigoare a legii privind amnistia;

- totodată, Ciorap Sandu are un comportament pozitiv și întrunește toate condițiile stabilite la art.2 al actului cu privire la amnistie;

- apărarea consideră posibilă încetarea procesului penal inițiat în privința inculpatului Ciorap Sandu, pe motivul intervenirii amnistiei, în cazul pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal.

3.2. Inculpatul Ciorap Sandu a depus acord privind aplicarea amnistiei.

În motivarea cerințelor sale inculpatul a invocat că, este acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar acest articol cade sub incidența Legii privind amnistia nr.243 din 24.12.2021 și procesul penal în privința sa urmează a fi încetat deoarece nu există impedimente la aplicarea amnistiei. A menționat că este de acord cu aplicarea Legii nr.243 din 21.12.2021 privind amnistia și solicită aplicarea acestei legi pe cazul său, cu încetarea procesului penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Ciorap Sandu pornit în baza art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost încetat în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

A fost desființată dispoziția cu privire la aplicarea prevederilor art.85 alin.(1) Cod penal, urmând ca sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 24.07.2020 să fie executată separat.

În rest, sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 05 noiembrie 2021 a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Sentința primei instanțe a fost contestată de partea apărării numai în partea individualizării pedepsei penale, iar ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

4.2. În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel inculpatul Ciorap Sandu susținut de avocatul Garaba Mihai au solicitat aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Analizând temeiul nominalizat, instanța de apel a constatat că acesta își găsește confirmarea la judecarea apelului declarat, existând motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul casării parțiale a hotărârii contestate.

Totodată, în acest punct de analiză instanța de apel a evidențiat că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanță urmează să determine, dacă inculpatul întrunește condițiile stabilite de art.1 din Legea nr.243, care stipulează că „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al

termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.art.2-5, 7, 8."

Prin urmare, reieșind din textul legii sus menționate, instanță de apel a conchis că, pentru aplicarea amnistiei față de inculpat, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra.

În speță, instanță de apel a constatat că, inculpatul Ciorap Sandu întrunește prevederile art.2 alin.(1) din Legea nr.243 din 24 decembrie 2021, potrivit căruia procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, or, sancțiunea prevăzută la art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal prevede pedeapsă sub formă de închisoare de până la 5 ani.

Instanța de apel, audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, a stabilit că urmează a fi admisă cererea inculpatului cu privire la aplicarea amnistiei, deoarece sunt întrunite toate criteriile de aplicabilitate ale legii nominalizate în privința inculpatului Ciorap Sandu.

Procedura de aplicare a amnistiei față de inculpat, reglementată de art.2 din Legea nr.243, stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, care include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expuse în lege.

Raportând la caz cele consemnate, Colegiul penal reiterează că, cauza penală în privința lui Ciorap Sandu a fost judecată în procedură simplificată, în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Altfel spus, inculpatul a manifestat căință față de fapta infracțională comisă, încă în prima instanță recunoscând vinovăția pentru cele incriminate și acceptând judecarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

Inculpatul Ciorap Sandu în temeiul cererii depuse și-a manifestat personal acordul în scris la aplicarea în privința sa a prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021.

Respectiv, instanța de apel a constatat că circumstanțele de fapt ale cauzei deferite judecării, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Ciorap Sandu a comis infracțiunea prevăzută la art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, care face parte din categoria celor mai puțin grave, într-o perioadă nedeterminată de timp, însă până la 18 martie 2021, adică până la adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24 decembrie 2021, a recunoscut vina în întregime, inculpatul a manifestat căință sinceră și activă, a depus acordul în scris privind încetarea procesului penal în baza Legii cu privire la amnistie, și astfel instanța de apel a constatat că inculpatul întrunește prevederile art.2 al Legii nominalizate.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că, inculpatul Ciorap Sandu cade sub incidența prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24 decembrie 2021, iar în privința acestuia urmează a fi încetat procesul penal.

5. Procurorul, în temeiul prevederilor art.427 alin.(1) pct. 6), 10 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care potrivit prevederilor art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, coroborat cu art.107 alin.(1) Cod penal, inculpatul Ciorap Sandu recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42, 361 alin.(2) lit. b) Cod

penal, să fie liberat de executarea pedepsei în baza art.2 din Legea nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în rest, cu menținerea fără modificări a dispozițiilor deciziei instanței de apel.

În motivarea cerințelor, acuzarea a invocat că, verificând cauza sub aspectul întrunirii de către inculpat a exigențelor actului de amnistie, instanța de apel urma să aprecieze just, dacă acesta poate fi aplicat ținându-se cont nu numai de sancțiunea normei penale imputate inculpatului, ci și de alte criterii ce țin de practica judiciară în materia aplicării dispozițiilor art.107 Cod penal, inclusiv și de raționamentele expuse în Legea nr.243.

Conform art.285 alin.(2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct. 4) - 9) din prezentul cod. În aceeași ordine de idei, art.275 pct. 4) Cod de procedură penală prevede că, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care:... a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Pornind de la prevederile normelor enunțate, procurorul a stabilit cu certitudine că aplicarea amnistiei față de inculpat, nu constituie temei de reabilitare a persoanei, fapt care prezumă că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea faptei imputate, sau, în cazul încetării procesului penal, de către instanțele de judecată, în temeiul Legii nr.243, prevederile doar «încetarea procesului penal» nu sunt aplicabile, deoarece hotărârea, prin care s-a încetat procesul penal, este un act procedural de liberare a persoanei de răspunderea penală. Liberarea de executare a pedepsei are loc în cazul când în privința persoanei a fost adoptată o hotărâre de condamnare. Așadar, amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare prin care aceasta înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite, până la apariția sa.

Ignorând cazurile de adoptare a sentințelor de achitare, emiterea cărora poate avea loc chiar și în cazul solicitării aplicării amnistiei de către inculpat, acuzarea constată că una din soluțiile, care poate fi adoptată la finalizarea examinării cauzei penale în cazul aplicării prevederilor Legii nr.243, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală - cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executare ei în cazul amnistiei, conform art.107 Cod penal.

Cât privește adoptarea unei sentințe de încetare a procesului pe motivul intervenirii amnistiei, situație masiv întâlnită datorită practicii judiciare existente la aplicarea legii anterioare cu privire la amnistia, din 29.07.2016, aplicarea amnistiei cu emiterea unei, hotărâri de încetare a procesului penal nu se regăsește în conținutul art.391 Cod de procedură penală.

Acuzarea reține că, emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă de următoarele acte normative:

- prevederile art.396 pct. 4) Cod de procedură penală, care stabilește că, în cazul încetării procesului penal, urmează a fi revocate măsurile de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, fapt care nu poate fi acceptat în cazul aplicării amnistiei, or, prevederile amnistiei se răsfrâng doar asupra pedepselor și măsurilor de constrângere cu caracter educativ, nu și asupra bunurilor ce urmează a fi confiscate, acțiunii civile, măsurilor de siguranță;

- art.107 alin.(1) Cod penal, stabilește că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urmând a fi constată vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu este posibil în cazul încetării procesului penal.

- însăși Legea nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevede doar absolvirea de pedeapsa penală a inculpatului, nu și respingerea pretențiilor materiale ale victimei față de inculpat, confiscarea sau distrugerea obiectelor infracțiunii;

- art.389 Cod de procedură penală, unica normă procesuală care permite a recunoaște persoana culpabilă de comiterea unei infracțiuni (art.285 alin.(2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală).

Acuzarea reține că soluția adoptată de instanța de apel, privind încetarea procesului penal în baza actului de amnistie, nu este acceptabilă, or, acest fapt contravine normelor procesuale în vigoare.

În final, acuzarea mai notează că, reieșind din textul legii se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculcate/condamnate, acestea urmează să fie liberate/absolvite de executarea pedepsei, or adoptarea unei soluții de încetare a procesului penal este contrară situației prevăzute la art.8 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care prevede posibilitatea absolvirii inculpatului de la executarea pedepsei principale, însă nu și a pedepsei secundare - dacă sancțiunea normei prevede și pedeapsa complementară care urmează a fi aplicată inculpatului și poate fi făcută doar la emiterea unei sentințe de condamnare.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință avocatul Garaba Mihai în numele inculpatului Ciorap Sandu, care consideră că cererea de recurs înaintată de acuzatorul de stat, cât și solicitările acestuia sunt imprecise și neclare, or cererea de recurs urmează să conțină un motiv temeinic prevăzut la art.427 Cod de procedură penală și o solicitare clară, de la care să pornească examinarea cererii de recurs.

Totodată, partea apărării apreciază decizia instanței de apel ca fiind una legală și întemeiată, care urmează a fi menținută fără modificări, fiind adoptată conform normelor legale, iar aplicarea față de inculpatul Ciorap Sandu a Legii amnistiei și dispunerea încetării procesului penal, este argumentată de către Curtea de Apel Chișinău.

În final, partea apărării consideră posibilă încetarea procesului penal inițiat în privința inculpatului Ciorap Sandu, pe motivul intervenirii amnistiei, în cazul pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal.

7. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia că, recursul ordinar declarat de procuror, urează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudgecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Totodată, conform art.art.1 alin.(1), 7 alin.(1) și (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod, exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale. Potrivit art.2 alin.(4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

Conform art.389 alin.(1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de

instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal.

Colegiul penal lărgit reține că acuzarea invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate, pe capătul de acuzare incriminat în baza art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal a decis că, procesul penal în privința lui Ciorap Sandu pornit în baza art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal se încetează în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021

Deși potrivit prevederilor art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei, conform art.107 Cod penal și în cazurile prevăzute de art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) și g) Cod penal, însă în dispozitiv instanța de apel a pronunțat soluția de încetare a procesului penal în privința lui Ciorap Sandu recunoscut vinovat în baza art.art.42 alin.(5), 361 alin.(2) lit. b) Cod penal. Astfel, această statuare a instanței de apel contravine normelor penale și celor de procedură penală, precum și practicii judiciare constante.

În corespundere cu art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea sau comutarea pedepsei aplicate.

Astfel, ținând cont de faptul că, solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executare a ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art.391 Cod de procedură penală, este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (art.345 coroborat cu art.350 Cod de procedură penală), iar în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art.art.389-390 Cod de procedură penală.

Tot aici se menționează că, în prevederile art.391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), legiuitorul nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art.391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (*art.art.332 alin.(5), 384 CPP*), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art.art.389, 394 alin.(1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art.art.394 alin.(4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art.1 alin.(1), art.7 alin.(1) – (8) Cod de procedură penală*).

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, și-a găsit confirmarea în cauză. Eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat cu încălcarea prevederilor legale.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat de procuror, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu remiterea cauzei în aceeași instanță de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată și respectiv, în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Ciorap Sandu xxx*, dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 10 august 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Donos Aliona